

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری سلامت جامعه و سالمندی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

نام درس: پرستاری سالمندی (۳) مسائل و مشکلات اجتماعی دوره سالمندی
رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی
نیمسال: اول سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴
گروه آموزشی: سلامت جامعه و سالمندی
ساعت کلاس نظری: دو شنبه ۱۰-۱۲
مکان کلاس: شماره 22
نام و شماره درس: پرستاری سالمندی (۳) مسائل و مشکلات
تعداد و نوع واحد (عملی): ۱/۵ واحد نظری (۲۶ ساعت نظری)
اجتماعی دوره سالمندی - ۵۸۵۵۷۳
پیش نیاز: اپیدمیولوژی در سالمندی، بررسی وضعیت سلامت سالمند، داروشناسی سالمندی و فرآورده های مکمل

نام مسئول درس: دکتر ماهرخ کشوری
آدرس دفتر: دانشکده پرستاری و مامایی - دفتر مجله
اساتید درس تئوری: خانم ها دکتر کریمی، دکتر ماهرخ کشوری
تلفن: ۳۷۹۲۷۵۶۳

E-mail: keshvari@med.mui.ac.ir

شرح درس:

این درس منجر به کسب دانش و مهارت در زمینه ارائه خدمات پرستاری سالمندی به مددجویان دارای مشکلات اجتماعی و بهبود تطابق خانواده آنها به منظور کسب استقلال، بازگشت مددجو به روند معمول زندگی و فعالیتهای اجتماعی و ارتقاء کیفیت زندگی وی خواهد شد. نظر به نقش پرستار متخصص سالمندی به عنوان عضو تیم سلامت سالمندی و توانبخشی ضروری است که وی با مبانی آسیب های اجتماعی اعم از: از دست دادن نقش ها و کارکردهای اجتماعی، اختلال در روابط بین فردی، تنهایی و انزوای اجتماعی، بازنشستگی، فقر، عدم رسیدگی و غفلت (Neglect) و سوء رفتار از سوی اعضاء خانواده (Domestic Abuse) و روش های مدیریت آنها آشنا گردد.

اهداف کلی:

دانشجو قادر خواهد بود مسائل و مشکلات اجتماعی شایع در سالمندان را مورد بررسی و تشخیص قرار داده و با استفاده از دانش تخصصی در این حوزه، با کاربرد فرایند و ارائه راهکارها و مداخلات پرستاری مناسب، دستیابی به برایندهای مورد انتظار حاصل گردد.

اهداف رفتاری :

در پایان این درس انتظار می‌رود فراگیران قادر باشند:

1. عوامل خطر و چالش‌های بهداشت روابط اجتماعی در دوره سالمندی را شرح دهند.
2. فرایند پرستاری در اختلال در فرایندهای ارتباطات خانوادگی مددجوی سالمند را شرح دهند.
3. اصول آموزش به خانواده سالمند را در جهت ارتقاء کیفیت زندگی اجتماعی وی شرح دهند.
4. فرایند پرستاری در زمینه از دست دادن نقش‌ها و افت کارکردهای اجتماعی سالمند را توضیح دهند.
5. فرایند پرستاری در زمینه اختلال در روابط بین فردی، تنهایی و انزوای اجتماعی سالمند را شرح دهند.
6. فرایند پرستاری در زمینه تطابق با جابجایی‌های اجباری در محل سکونت (Relocation Stress Syndrome) را توضیح دهند.
7. فرایند پرستاری در مورد مراقبت مددجوی سالمند دچار فشار و فرسودگی نقش (Role Strain) را تشریح کند.
8. مداخلات پرستاری مبتنی بر تشخیص‌های پرستاری در پدیده Ageism را توضیح دهد.
9. اهمیت و جایگاه خانواده در مراقبت از سالمندان را تشریح کند.
10. انواع فعالیت‌های اجتماعی سالمندان (داوطلب، خیریه، مردم‌نهاد و ...) را توضیح دهد.
11. نقش مشارکت سالمندان در تحکیم ساختار خانواده را تبیین کند.
12. راهکارهای مقابله با پدیده شکاف بین نسلی (Inter-generation Gap) را شرح دهد.
13. در خصوص منابع حمایت اجتماعی موجود برای سالمندان، به آنها مشاوره دهد.
14. شاخص‌های سالمندی و شاخص‌های اجتماعی و انسجام اجتماعی را بیان کند.
15. کاربرد اینترنت و فناوری‌های جدید برای ارتقاء شبکه اجتماعی سالمند را توضیح دهد.
16. تعیین‌کننده‌های اجتماعی موثر بر سلامت (سیاست‌های اجتماعی و سالمندی، بازنشستگی، پدیده فقر و مشکلات اقتصادی، تبعیض‌ها و نابرابری‌های اجتماعی و ...) را شرح دهد.

روش تدریس:

- روش سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ
- بحث گروهی
- مطالعات انفرادی دانشجویان، یادگیری مبتنی بر خودراهبری دانشجویان
- یادگیری مشارکتی و مطالعه منابع تعیین شده
- بحث و کار گروهی

ابزار مورد نیاز تدریس:

- ویدئو پروژکتور جهت نمایش اسلاید
- کتابها
- تخته وایت برد و دیگر تجهیزات آموزشی
- پایگاه داده‌ها و ژورنالهای تخصصی

در کلاس‌های حضوری (تئوری) ابزار یادگیری شامل وایت‌برد، کامپیوتر و پروژکتور است. همچنین از سامانه نوید، به منظور ارائه برخی از محتوای آموزشی، تکالیف، بازخورد توسط مدرسان، انتقال پیامها، تقویم آموزشی، اطلاع‌رسانی و سایر وقایع مهم استفاده می‌گردد. در صورت درخواست دانشجویان، در یکی از شبکه‌های اجتماعی مورد تایید آموزش جهت اطلاع‌رسانی به دانشجویان، گروه مجازی تشکیل خواهد شد.

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

- حضور بموقع در جلسه درس
- قبل از شروع هر جلسه درس مطالعه مقدماتی در رابطه با موضوع درس انجام دهند.
- مشارکت فعال در فرایند یاددهی - یادگیری در طی جلسات (مانند گوش دادن فعال، مشارکت در پرسش و پاسخ‌ها)

- آمادگی و انجام به موقع تکالیف یادگیری و گزارشات شفاهی در هر جلسه
- شرکت در ازمونهای مرحله ای و پایانی

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

- حضور به موقع و بدون غیبت در تمام جلسات کلاس درس الزامی است.
- به منظور یادگیری مؤثر این درس، مشارکت فعال دانشجویان ضرورت دارد.
- از دانشجویان انتظار می رود قبل از شروع کلاس در خصوص عنوان درس، مطالعه قبلی داشته باشند.
- گوشی های تلفن همراه در طول کلاس خاموش یا در حالت پرواز باشد و فقط با هماهنگی استاد و در خارج از محیط کلاس به تلفن های بسیار اضطراری پاسخ داده شود.
- انجام فعالیتهای یادگیری، نظیر انجام تکلیف، شرکت در آزمون، و بحث و گفتگو به منزله حضور دانشجو در کلاس درس محسوب میشود.
- آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان، طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، و آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.
- بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است:
 - الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.
 - ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از 17/4 (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:
 - یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش
 - دو جلسه غیبت غیرموجه کسر 1 نمره
 - سه جلسه غیبت غیرموجه کسر 2 نمره
 - چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر 4 نمره
- ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف 2 نمره کسر نماید.
- د) بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (4/17) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.
- شرکت در آزمون های میان ترم و پایان ترم و کوییز الزامی است.
- کسب حدنصاب نمره به منظور قبول شدن در این واحد درس 10 از 20 معادل 50 از 100 می باشد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از 20
1	انجام تکالیف در زمان مقرر (سمینار فردی)	6
2	مشارکت فعال در بحث های کلاس (سمینار گروهی)	6
3	حضور به موقع در کلاس	2
4	امتحان پایان ترم	6

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

1. Kennedy-Malone L, Martin-Plank L, Duffy E. Advanced practice nursing in the care of older adults. FA Davis; 2023 Oct 31.
2. Charlotte, Eliopoulos, Gerontological Nursing : Lippincott Williams & Wilkins. Last edition
3. Mayer H. Brenna; et al. "Better Elder Care. A Nurse's Guide to Caring for Older Adults". New York: Springhouse Co, Last edition.
4. Meridean L. Maasl; et al " Nursing Care of Older Adults. Diagnoses, Outcomes & Interventions; Mosby Co. Last edition.
5. Redfern SJ, Ross FM. Nursing older people. Churchill Livingstone.

پایگاههای اینترنتی و ژورنال های مرتبط و قابل استفاده برای درس:

1. <http://www.nursing.umn.edu/Hartford/facultyteachingresources/gerojournals/home.html>
2. Geriatric Nursing Journal of Gerontological Nursing <http://www.jognonline.com/>
3. Research in Gerontological Nursing <http://geronurseresearch.com/>
4. http://nursing.uc.edu/centers/aging_with_dignity/exploring_aging/gero_gems.html

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: پرستاری سالمندی (۳) مسائل و مشکلات اجتماعی دوره سالمندی **شماره درس:** ۵۸۵۵۷۳

نیمسال تمصیلی و سال: اول سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴ **فراگیران:** دانشجویان ترم سوم

رشته تمصیلی: کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی **زمان:** دوشنبه ۱۰-۱۲

اساتید درس بخش نظری: خانم ها دکتر کریمی، دکتر کشوری

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
1	1403/07/02 8-10	- معرفی طرح درس ، انتظارات و چگونگی تدریس و ارزشیابی و..... - مروری بر عوامل خطر و چالش های بهداشت روابط اجتماعی در دوره سالمندی	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	-مطالعه شناسنامه درس	دکتر کشوری
2	1403/07/09 8-10	-فرایند پرستاری در اختلال در فرایندهای ارتباطات خانوادگی مددجوی سالمند -اصول آموزش به خانواده سالمند را در جهت ارتقاء کیفیت زندگی اجتماعی -فرایند پرستاری در مورد مراقبت مددجوی سالمند دچار فشار و فرسودگی نقش (Role Strain)	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	- مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	دکتر کشوری
3	1403/07/16 8-10	-فرایند پرستاری در زمینه اختلال در روابط بین فردی، تنهایی و انزوای اجتماعی (Social Isolation) سالمند -مداخلات پرستاری مبتنی بر تشخیص های پرستاری در پدیده Ageism	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	- مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	دکتر کشوری
4	1403/07/23 8-10	-فرایند پرستاری در زمینه از دست دادن نقش ها و افت کارکردهای اجتماعی سالمند	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	- مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	دکتر کشوری
5	1403/07/30 8-10	- فرایند پرستاری در زمینه از دست دادن نقش ها و افت کارکردهای اجتماعی سالمند	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	- مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	دکتر کشوری
6	1403/08/07 8-10	- فرایند پرستاری در پدیده غفلت (Neglect) از سالمند -فرایند پرستاری در پدیده سوء رفتار (abuse) با سالمند	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	- مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	دکتر کشوری
7	1403/08/14 8-10	- اصول ایمن سازی محیط بویژه منزل برای سالمندان	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	- مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	دکتر کشوری
8	1403/08/21 8-10	-نقش مشارکت سالمندان در تحکیم ساختار خانواده -پدیده شکاف بین نسلی (Inter Generation Gap)	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	- مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	دکتر کشوری
9	1403/08/28 8-10	-شاخص های سالمندی و شاخص های اجتماعی /منابع حمایت های اجتماعی برای سالمندان	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	- مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	دکتر کریمی دکتر کشوری

دکتر کریمی دکتر کشوری	مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	-	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	-تعیین کننده های اجتماعی موثر بر سلامت (سیاست های اجتماعی و سالمندی، بازنشستگی)	1403/09/05 8-10	10
دکتر کریمی دکتر کشوری	مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	-	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	- تکنولوژی و سالمندان (استفاده از وسایل الکترونیک ، اینترنت و شبکه های اجتماعی	1403/09/12 8-10	11
دکتر کریمی دکتر کشوری	مشارکت در بحث و گفتگو در کلاس	-	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	- فرایند پرستاری در زمینه تطابق با جابجائی های اجباری در محل سکونت (Relocation Stress Syndrome)	1403/09/19 8-10	12
تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزشی						

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی پرستاری سالمندی (۳) مسائل و مشکلات اجتماعی دوره سالمندی شماره درس: 585573
نوع و تعداد واحد: ۰/۵ واحد کارآموزی (۲۶ ساعت) درس پیش نیاز: اپیدمیولوژی در سالمندی، بررسی وضعیت سلامت سالمند، داروشناسی سالمندی و فرآورده های مکمل فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری سالمندی، ارشد، ترم ۳ نیمسال تحصیلی: اول سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴
زمان کارآموزی: روزهای شنبه تا پنج شنبه (طبق توافق با دانشجویان و پس از اتمام بخش نظری)
محل کارآموزی: واحد سالمندان مرکز بهداشت استان، یکی از مراکز ارائه خدمات جامع سلامت، باغ تجربه، یکی از فرهنگسراها
مسئول درس: دکتر ماهرخ کشوری
شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۶۳

E-mail: keshvari@med.mui.ac.ir

اساتید درس: دکتر ماهرخ کشوری

هدف کلی:

دانشجو قادر خواهد بود مسائل و مشکلات اجتماعی شایع در سالمندان را مورد بررسی و تشخیص قرار داده و با استفاده از دانش تخصصی در این حوزه، با کاربرد فرایند و ارائه راهکارها و مداخلات پرستاری مناسب، دستیابی به برایندهای مورد انتظار حاصل گردد.

اهداف رفتاری:

از فراگیران انتظار می رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:

1. فرایند پرستاری در اختلال در فرایندهای ارتباطات خانوادگی مددجوی سالمند را اجرا نمایند.
2. اصول آموزش به خانواده سالمند را در جهت ارتقاء کیفیت زندگی اجتماعی وی را آموزش دهند.
3. فرایند پرستاری در زمینه از دست دادن نقش ها و افت کارکردهای اجتماعی سالمند را اجرا نمایند.
4. فرایند پرستاری در زمینه اختلال در روابط بین فردی، تنهایی و انزوای اجتماعی سالمند را اجرا نمایند.
5. اهمیت و جایگاه خانواده در مراقبت از سالمندان را به خانواده ها آموزش دهند.
6. انواع فعالیت های اجتماعی سالمندان (داوطلب، خیریه، مردم نهاد و...) را شناسایی کنند.
7. در خصوص منابع حمایت اجتماعی موجود برای سالمندان، به آنها مشاوره دهند.
8. نحوه کاربرد اینترنت و فناوری های جدید برای ارتقاء شبکه اجتماعی سالمند را به ایشان آموزش دهند.

شیوه کارآموزی:

- حضور بموقع دانشجویان در محل کارآموزی
- مصاحبه با واحدهای مختلف ارائه خدمات اجتماعی به سالمندان
- مصاحبه با ارائه دهندگان خدمات و سالمندان

- مصاحبه با خانواده های دارای عضو سالمند
- شناسایی مشکلات اجتماعی سالمندان
- شناسایی مشکلات خانوادگی سالمندان
- تدوین و اجرای فرایند پرستاری در راستای یکی از مشکلات شناسایی شده

نحوه ارزشیابی دانشجویان و باارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از 20
۱	نظم و حضور بموقع در محل کارآموزی	۲
۲	انجام دقیق وظایف تعیین شده در طی روزهای کارآموزی بر اساس جدول زمان بندی	۹
۳	اجرای یک برنامه آموزشی	۳
	گزارش فعالیت ها در قالب کارپوشه	۶

سیاستها و قوانین دوره:

1. دانشجویان باید قبل از حضور در کارآموزی، اقدام به مرور مطالب نظری نموده و به مطالب درسی تسلط یابند.
2. به طور کامل، متعهد به رعایت آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای باشد.
3. در صورت تاخیر و حضور نامنظم در محل کارآموزی (تاخیر در ورود و یا تعجیل در خروج) و یا غیبت، طبق مقررات آموزشی عمل خواهد شد.
4. کارآموزی با نظارت و حضور مستمر اساتید محترم کارآموزی و زیر نظر مسئول مستقیم بخش و مرکز صورت خواهد گرفت.
5. روزهای کارآموزی فقط در بازه زمانی اعلام شده قابل انجام خواهد بود.

References:

1. Kennedy-Malone L, Martin-Plank L, Duffy E. Advanced practice nursing in the care of older adults. FA Davis; 2023 Oct 31.
2. Eliopoulos C. Gerontological Nursing Ninth Edition. Wolters Kluwer; 2018.
3. Mayer H, Brenna; et al. "Better Elder Care. A Nurse's Guide to Caring for Older Adults". New York: Springhouse Co, Last edition.
4. Meridean L, Maas; et al " Nursing Care of Older Adults. Diagnoses, Outcomes & Interventions; Mosby Co. Last edition.
5. Redfern SJ, Ross FM. Nursing older people. Churchill Livingstone.
6. Hillcoat-Nalletamby S, Ajrouk KJ, Phillips JE. Key Concepts in Social Gerontology. Key Concepts in Social Gerontology. 2010:1-248.

Online Data Bases:

1. <http://www.nursing.umn.edu/Hartford/facultyteachingresources/gerojournals/home.html>
2. Geriatric Nursing Journal of Gerontological Nursing <http://www.jognonline.com/>
3. Research in Gerontological Nursing <http://geronurseresearch.com/>
4. http://nursing.uc.edu/centers/aging_with_dignity/exploring_aging/gero_gems.html

اهداف رفتاری مورد انتظار در مراکز ارائه خدمات سالمندی

اهداف رفتاری	تاریخ
حضور در یکی از مراکز ارائه خدمات جامع سلامت <ul style="list-style-type: none"> با مشکلات مرتبط اجتماعی و خانوادگی سالمندان تحت پوشش مرکز آشنا شوند. 	روز اول
حضور در باغ تجربه <ul style="list-style-type: none"> به بررسی خدمات ارائه شده در باغ تجربه بپردازند. با چالش های اجتماعی سالمندان از طریق مشاوره با آنها آشنا شوند. 	روز دوم
حضور در یکی از فرهنگسراها <ul style="list-style-type: none"> با چالش های سالمندان از طریق مشاوره با سالمندان آشنا شوند. 	روز سوم
تحلیل یافته ها و تدوین فرایند پرستاری <ul style="list-style-type: none"> به تحلیل یافته ها، الویت بندی مشکلات، تنظیم تشخیص های پرستاری و تدوین فرایند پرستاری اقدام نمایند. 	روز چهارم
جلسه مشترک با مسئولین شهرداری، واحد سالمندان معاونت بهداشتی، نماینده سالمندان <ul style="list-style-type: none"> به تبیین چالش های اجتماعی شناسایی شده سالمندان بپردازند. ضمن ارائه فرایند پرستاری، با رویکرد مشارکتی به تدوین برنامه عملیاتی بپردازند. 	روز پنجم